

Iznada Blatne Kuhinje

Jan White i Liz Edwards

Prevela Edita Rogulj.
Hrvatski prijevod

**OPENING
UP THE
OUTDOORS**

Jan White, specijalistica za rano djetinjstvo na otvorenom od rođenja do pete godine. Radi zajedno s Liz Edwards koja je uključena u aktivnosti djece s blatom. Zajedno su postavile inicijativu koja ima za cilj produbiti razumijevanje, važnost, vrijednosti i iskustva igre s blatom, te kontinuirano pružanje podrške praktičarima u postizanju tog cilja.

Ova inicijativa ima tri dijela:

Razvijanje informacija i literature

Jan White širi informacije ovom knjigom i ostalim fantastičnim izvorima dostupnim na njezinoj stranici <http://janwhitenaturalplay.wordpress.com>

U PDF verziji ove knjige mogu se pronaći poveznice na druge publikacije, organizacije i pojedince koji promiču dobrobit aktivnosti s blatom,

a dostupne su na www.muddyfaces.co.uk

Muddyfaces je mjesto koje omogućuje razmjenu biranih ideja koje su temelj za ideje, igre i aktivnosti s blatom.

Razvijanje različitih izvora

Jan White je konstruirala ideju *Mud Kitchen* (Blatne kuhinje), koja sadrži skup lijepih predmeta koji podržavaju prirodnu želju male djece da istražuju i otkrivaju, zamišljaju i stvaraju te izgrađuju odnose i razvijaju interakciju. Svaka pojedinačna zbirka pažljivo je odabrana i temeljena na interesima djece s naglaskom na dječju igru i učenje te pružanje najbolje podrške tijekom tog procesa od najranije dobi. Zbirke i mnoge druge nadahnjujući izvore možete pronaći na mrežnoj stranici trgovine muddyfaces.

Međunarodni dan blata

Svjetska zaklada za suradnju s prirodom podržava Međunarodni dan blata, kao i Dječji međunarodni dan blata. Svrha tog dana okupljanje je djece i profesionalaca iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja diljem svijeta kako bi slavili prirodu, boravak na otvorenom i nered koji nastaje prilikom igara s blatom. Kako biste saznali što se događa u Velikoj Britaniji, posjetite

www.muddyfaces.co.uk

a za međunarodnu perspektivu posjetite

www.worldforumfoundation.org

Posveta

Ova knjiga posvećena je djeci koja su pokazala uživanje u igri s blatom i svim onim praktičarima koji pomiču granice kako bi djeci omogućili pristup elementarnom i smislenom načinu boravka na otvorenom.

Zahvala suradnicima

Velika zahvala djeci, odraslima koji su velikodušno podijelili fotografije okuženja odnosno vlastitih blatnih kuhinja u izgradnji.

Carol Duffy Early Childhood Ireland, Jan White, Jane Wratten i Slinn St STARters, Liz Magraw, Ruth Sharpe i Hind Leys Preschool, Liz Edwards Muddy Faces, Menna Godfrey i Quackers Preschool Playgroup, Suzanne Scott, Ann Thompson i Sandfield Natural Play Centre, Vanessa Lloyd i Christchurch County Primary School.

Autorska prava: Tekst autorskog prava © Jan White, autorska prava fotografija: naslovna slika Carol Duffy, Fotografije © Sandfield Natural Play Center, © Carol Duffy, © Jan Bijela, © Jane Wratten, © Liz Edwards, © Mena Godfrey, © Vanessa Lloyd.

Sva prava pridržana. Niti jedan dio ove publikacije ne smije se reproducirati, pohranjivati u sustavu za pretraživanje niti prenijeti u bilo koji oblik ili bilo koje drugo sredstvo, elektroničko, mehaničko ili fotokopiranjem, snimanjem ili na neki drugi način, bez pismenog dopuštenja od izdavač ili licence koja dopušta ograničeno kopiranje.

Odricanje od odgovornosti: Autor i izdavač ne preuzimaju odgovornost za korištenje ideja i smjernica navedenih u ovoj publikaciji. Neophodno je provesti trajnu procjenu rizika i upravljanje rizikom u odnosu na djecu sa specifičnim potrebama, situacijama i uvjetima.

Predstavljene informacije i ideje stvorene su kako bi pomogle u povećavanju razumijevanja i povjerenja praktičara s ciljem razvijanja igara blatom i blatnih kuhinja. Autori se ograđuju od tvrdnje da su podaci u ovoj knjizi potpuni. Autori i suradnici ne mogu prihvatiti pravnu odgovornost za nastalu štetu, gubitak ili kazneni progon zbog aktivnosti ili danih uputa.

Sadržaj

- 1** Uradi sam – upute za stvaranje Blatne kuhinje
- 3** Biranje mjesta
- 7** Organizacija prostora
- 11** Stvaranje prostora
- 15** Potraga za pravim mjestom
- 17** Razvijanje aktivnosti
- 19** Dobar pomoćnik
- 21** Istraživanje značenja igre blatom
- 23** Očuvanje sigurnosti i zdravlja
- 27** Dječje knjige o igri u Blatnoj kuhinji

Uradi sam- upute za izradu Blatne kuhinje

Malo je stvari važnijih u našem materijalnom svijetu od zemlje i vode koje su istinski intrigantne, posebno kada su u interakciji. Miješanje tla, vode i drugih prirodnih materijala ima temeljnu ulogu u ranom djetinjstvu te duboku važnost, i pružajući beskrajne mogućnosti za djetetovu dobrobit, razvoj i učenje. Širina i dubina onoga što ovo iskustvo nudi djeci, uistinu je izvanredna. Blatne kuhinje pružaju sasvim drugačije iskustvo u odnosu na kopanje i manipuliranje tlom. Ona sadrži elemente omiljene igre u obiteljskom kutiću, kuhanja u dnevnoj sobi, ali je obogaćena prirodom i mogućnostima igre na otvorenom. Igra u Blatnoj kuhinji aktualna je cijele godine i treba je promatrati kao osnovni element kontinuiranoga boravka na otvorenom.

Blatna kuhinja ne mora izgledati savršeno nit biti skupa. Ništa ne može pobijediti jednostavnost i jedinstvenost, stvaranja vlastite Blatne kuhinje koja nastaje kroz istraživanje i prikupljanje raznih materijala. Zapamtite: Najbolje su Blatne kuhinje napravljene u suradnji s djecom koja će ih koristiti.

Biranje mjesta

Blatna kuhinja treba sadržavati osnovne materijale kao što su pijesak i/ili blato. Nudeći oba materijala omogućava se kontrast boja i tekstura. Miješanjem tih dvaju materijala dobiva se mnogo mogućnosti za maštanje i istraživanje. Budući da se Blatna kuhinja nalazi u blizini pješčanika ili blatne lokve, igra blatom dobiva novo značenje i pruža nove mogućnosti. Djeci je potrebno omogućiti igru na tlu radi lakšeg pristupa osnovnom materijalu, u čijoj manipulaciji velike posude dobivaju novo značenje.

Blatne kuhinje sa zidovima, ogradama ili drugim okomitim površinama pružaju mogućnosti za vješanje lonaca i posuda. Također, police za odlaganje posuda omogućavaju bolje iskorištavanje prostora. Ograda koja je postavljena tako da ima uglove, pruža osjećaj sigurnosti i ugone, što prema istraživačima sugerira dinamičniju igru kod male djece.

Opskrba je vodom bitna, ali ne mora nužno biti u Blatnoj kuhinji, pa čak nit u njezinoj blizini. Djeca vole napuniti velike i male posude te ih nositi do kuhinje gdje vodu i koriste. Potrebno je osigurati nekoliko različitih posuda za tu aktivnost nošenja vode. Poželjno je da je voda iz slavine ili velikog spremnika za vodu.

Šljunak, kamenčići i drugi prirodni materijali omogućavaju bogatstvo ponude. Ako u blizini ne postoje takvi izvori materijala, potrebno je osigurati posude u kojima se nalaze različiti materijali te stalno provjeravati njihove zalihe. Ako se ta spremišta nalaze na otvorenom, potrebno je razmotriti potrebu drenaže odnosno skladištenja.

Biljke su također važan sastojak Blatne kuhinje. Biljke se mogu nalaziti bilo gdje, stoga je potrebno djeci dati upute i odobrenje za slobodno prikupljanje raznog bilja. Potrebno je dogovoriti pravila oko branja bilja kako bi se osiguralo

obnavljanje biljaka. Mnogo divljeg bilja raste na otvorenom prostoru koji je idealan. Jedna je od važnijih misija pronaći prostor za Blatnu kuhinju u blizini kompatibilnih aktivnosti, u svrhu ostvarivanja dobre igre. Dobar izbor lokacije za Blatne kuhinje djeci će osigurati mogućnost obogaćivanja iskustva.

Organizacija prostora

Kuhinje mogu biti svih veličina, međutim, veličina kuhinje utječe na razvoj osjećaja prilikom igre i oblikovanje same igre koja se odvija na tom prostoru. Manji prostor za nekoliko djece koja se igraju zajedno ili surađuju, važan je čimbenik koji određuje atmosferu. Velike, otvorene kuhinje mogu poticati na slobodniju igru i slobodnije aktivnosti. Izbor velike ili male kuhinje idealan je u grupnom okruženju.

Postavljanjem ograde, kao zida ili instaliranjem niske ograde, poput pletene ograde (tako da djeca imaju pregled, ali prostor se osjeća zatvorenim), moguće je razviti dobar osjećaj Blatne Kuhinje. Krov nije potreban za preveniranje elemenata koji utječu na poticanje i raspon iskustva.

Neke kuhinje postavljene su usred pješčanog prostora ili prostora za kopanje, što također ima dobru funkciju, premda se time umanjuje osjećaj doživljaja Blatne kuhinje kao posebnog mjesta.

U oblikovanju osjećaja koje stvaraju ograde, važno je ne odvojiti kuhinju od ostalih vanjskih prostora. Potrebno je omogućiti lakši pristup kuhinji te omogućiti preglednost u kuhinji i izvan nje, koja mora biti u interakciji sa svime što se događa na otvorenom.

Radne površine ključni su element, te ih treba prilagoditi visini djece i osigurati dovoljno prostora za rad i nered koje kreativna kuhinja uključuje.

Škrinje i ormarići doprinose osjećaju i funkcionalnosti kuhinje. Korisno je da sve posude stoje samostalno na polici (za razliku od kutije pune stvari) te samim time budu dostupnije djeci.

Kuke na zidovima ili prednjem rubu police (pazite da kuke nisu u visini dječjih očiju zbog mogućnosti ozljeda).

Košare mogu biti korisne za odvajanje raznih vrsta posuđa.

Konačno, razmislite o tome gdje će sav pomiješani materijal biti odložen nakon upotrebe.

Stvaranje prostora

- Bilo bi savršeno imati jedan do dva stara garderobna ormara ili ormarića!
- Puno radne površine koja omogućuje slobodnu igru.
- Alternativa koja predstavlja štednjak za igru kuhanja (stara mikrovalna može biti učinkovita, s vratima koja se mogu otvarati i zatvarati, kao i gumbima za pritiskanje).
- Police iznad radne površine ili visoki ormarić s jedne strane.
- Dobar osnovni izbor lonaca, tava, vrčeva, lijevaka, tepsija, itd. Zanimljiva zbirka kuhinjskog posuđa s nekoliko neobičnih i intrigantnih elemenata, poput kalupa za sladoled.

- Mnoštvo zdjela i spremnika, niz jednakih i nekoliko posebnih predmeta, kao što su kalupi za žele ili ledene kockice.

- Zalihe prirodnih materijala u spremnicima ili staklenkama (s poklopcem radi čuvanja sadržaja).

- Biljke za branje, miješanje i mljevenje.

- Razni dodaci za poboljšavanje efekta igre kao što su jestive boje, esencije, razno bilje i začini, kreda za mljevenje i miješanje kao i „posebni“ sastojci za izradu čarobnih napitaka i čarolija.

- Velika posuda za pranje posuđa, pogotovo jedna koja je u ravni radne površine, što je vrlo korisno za samu igru te za pranje nakon igre.

Napomena: Posebna odjeća nije potrebna!

© Jane Wratten

Potruga za pravim mjestom

Najbolje su Blatne kuhinje one koje imaju najizraženiju atmosferu i karakter, napravljene od pronađenih, prikupljenih i darovanih predmeta - naročito kad oni dolaze iz djetetove obitelji. Važno je ne trošiti mnogo novca i pobrinuti se za to da stvari dolaze iz svakodnevnog života te da se kombiniraju s ostalim predmetima iz okoline.

Evo nekoliko mogućnosti:

Obitelji djece i osoblja - specifični zahtjevi; stvari koje se koriste u predstavljanju različitih kultura; savršeni mali stari ormar iz nečije garaže.

Dobrotvorne ustanove i trgovine rabljenom robom: - posebno zanimljivo posuđe i kuhinjski pribor.

Sajmovi i kućne rasprodaje: - izvor zanimljivih i neobičnih stvari.

Centri za reciklažu namještaja - mogu se pronaći neki neobični i jeftini ormari i komode.

Specijalisti dobavljači, kao što su *Muddy Faces* - nude zanimljiva i neobična sredstva za opremanje Blatne kuhinje.

Razvijanje aktivnosti

Kontekst Blatne kuhinje i raznoliki materijali potiču djecu na razne aktivnosti, kao što su: punjenje, lijevanje, pražnjenje, prenošenje, miješanje, pjenjenje, ljuštenje, rukovanje, udaranje, izgladivanje, označavanje, bacanje, prskanje, dijeljenje, posluživanje, biranje, branje, prikupljanje, skupljanje, uklapanje, usitnjavanje, drobljenje, brušenje, mljevenje, mjerenje, dodavanje, kuhanje, prosijavanje, filtriranje, odvajanje i pakiranje.

Raspon je potencijalnih iskustava ogroman, uključujući razvrstavanje, kuhanje, pretvaranje, stvaranje, ispitivanje, testiranje, ponavljanje, eksperimentiranje, imenovanje, označavanje, ukrašavanje, prodavanje i korištenje.

Savršeni poticaj doživljaja i istraživanja fizičkih transformacija događaja (rad), potiče mozak na stvaranje mentalnih transformacija (mašta) – mješavina blata lako postaje kava sa šećerom, rođendanska torta, juhe, sladoled u mnogim

okusima, losion i šminka, čarobno piće i napitci, čarobnjak i čarolija ili parfemi.

Ovakva igra ispunjena je emocionalnim, osobnim i društvenim vrijednostima i nudi kontekst za učenje prekrasnog niza novih i zanimljivih riječi uz verbalnu razmjenu i izražavanje

Dobar pomoćnik

Glavna uloga koju odrasli trebaju preuzeti jest uloga facilitatora i moderatora, odnosno izgradnja kuhinje, najbolje su konstruirane kuhinje one nastale uz dječju pomoć ili samostalno od strane djece sa svim njezinim specifičnostima te kao takve podupiru dječju igru.

Dobra podrška odraslih sastoji se od;

- promatranja -primjećivanja onoga što se doista događa,
- nastojanja razumijevanja-prepoznajući značenje za svako pojedino dijete i grupu djece,
- reakcija prema pažljivom razmatranju što bi najviše pomoglo djetetu – ponekad je najveća pomoć pustiti djecu da se sama igraju.

Imenovanje opreme, radnje i opisa može biti vrlo korisno pod uvjetom da je to učinjeno u kontekstu u kojem ima smisla (i nije pretjerano!)

Blatna kuhinja pruža mnogo mogućnosti za igru, bilo da se djeca igraju kuhinje ili istraživačkih aktivnosti. Takav oblik aktivnosti ima puno dublje značenje za djecu i izuzetno je vrijedno za praktičare istraživače.

Ponekad odrasli možda ne razumiju zašto je to sve tako vrijedno i važno te mogu imati mnoge primjedbe. Zato je potrebno podržati odrasle koji razumiju dobrobiti igre u Blatnoj kuhinji te tumačiti ono što se doista događa i promovirati igranje blatom u svim fazama dječjeg života.

Istraživanje značenja igre blatom

Mala su djeca beskrajno zainteresirana i biološki programirana za istraživanje stvari i materijala, njihovog ponašanja te njihovih međusobnih interakcija.

Razumijevanje i povezivanje kroz otkrivanje i istraživanje uzroka i posljedica stvar je razvoja mozga i znanstvenog procesa. Znatiželja, fascinacija i užitek u pronalaženju stvari bitna je ljudska karakteristika koja označava svakog pojedinca.

Još je moćnija razina iskustva za istraživače samostalno poticanje djece na aktivnosti koje daju osjećaj kontrole i snage te izgrađuju djecu koja imaju razvijeni snažan unutrašnji smisao, što je ključ razvoja samopouzdanja i općeg mentalnog zdravlja.

Proces „zamišljanja“ u svijet znanosti i umjetnosti donosi potpuno novu mogućnost shvaćanja mišljenja.

Porast imaginacije i kreativnosti odvija se kroz izgradnju konkretnih uzročno-posljedičnih veza koje navode na promišljanje i nagađanje: „Što ako..?“

Znanstvenici to rade stalno, kao i umjetnici i ostali inovatori.

Iskustvo imaginacije uvodi djecu u carstvo magije i fantazije, koje podsjeća na drevnu fasciniranost alkemijom.

Očuvanje sigurnosti i zdravlja

Prvo je i najvažnije osigurati djeci sigurnost i pristup svim aktivnostima koje imaju važnu ulogu u njihovom zdravom i potpunom razvoju.

Naš je posao osigurati mogućnost sigurnog pristupa bez ugrožavanja zdravlja i sigurnosti djece. Uvjet je da sigurnost bude obavezna, a ne samo potrebna. (Royal Society for Prevention of Accidents)

Trenutno službeni pristup jedne od mjera procjena rizika jest: Razmislite o tome zašto je iskustvo važno i onda osigurajte njegovu dostupnost. Više se može naći u dokumentu koji je odobrila Vlada za Upravljanje rizikom u igrama (Managing Risk in Play Provision), a koji je dostupan na mrežnoj stranici [Play England](#).

Kontakt je s tlom koristan jer bakterije u njemu pomažu izgraditi zdrav imunološki sustav kod male djece (više u Daljnjim informacijama). Istraživanja također sugeriraju da kontakt s blatom potiče lučenje serotonina - što nas čini sretnijima! Medicinski podržana higijenska hipoteza sugerira da je kontakt s blagotvornim bakterijama s kojima se susrećemo od vitalne važnosti te progovara o šteti koja se čini djeci prilikom dezinficiranja njihove okoline. Tlo ipak može nositi štetne patogene bakterije, a briga za osiguravanje nečistoća od mačke i pasa vrlo je važna. Opskrba za Blatnu kuhinju trebala bi biti kupovna zemlja, a ne ona iz vrtova ili biljnih gredica. Nemojte koristiti kompost jer nije dobre kvalitete za igre blatom. Zemlja iskopana s brežuljka također je izvor čistog tla i može se koristiti. Pijesak u pješčanicima također je dobro prekrivati svjetlom mrežom izvan radnog vremena (više pod naslovima Učenje na otvorenom i u Daljnjim informacijama).

Pranje ruku e važno je nakon igranja u blatnoj kuhinji. Potrebno je dogovoriti s djecom očekivanja te postaviti pravila koja je potrebno poštivati i pridržavati se. Pranje ruku treba postati uobičajena aktivnost. Također je važna uspostava rutine održavanja posuđa korištenog u igri, odnosno ispiranje u velikoj zdjeli s toplom vodom i sapunicom.

Tijekom igre potrebno je da djeca ostanu suha i da im je udobno, iako će igra u Blatnoj kuhinji biti mokra, prljava i neuredna. Upravo su zato vodonepropusne hlače i gumene čizme najbolja zaštita za veći dio godine u Velikoj Britaniji. Za toplo vrijeme najbolje su stare hlače i majica. Organizirano pranje blatne odjeće i njezino sušenje važan je dio boravka u prirodi.

Najbolji postupci upravljanja rizikom uključuju djecu kao osnovnu mjeru kontrole. Potrebno je uvesti nove izvore i iskustva, pažljivo, jednostavno i polako, jedan po jedan, s dovoljno vremena između iskustava. Naglasak je na pomaganju djeci u ostvarivanju osjećaja sigurnosti i učinkovitosti. Manje je uvijek više kada su u pitanju dječja iskustva. Zamolite djecu da potraže stvari za koje misle da bi mogle biti opasne i tražite objašnjenje zašto su opasne, uz vašu pomoć kada je to potrebno – npr. lonac na tlu u koji se može zaletjeti. To je najbolji način na koji možete djelovati.

Posude i posuđe treba čuvati; potrebno ih je oprati i osušiti kako bi se izbjeglo njihovo hrđanje ili oštećenja koja predstavljaju opasnost kod korištenja.

Držanje posuđa suhim i na zraku neophodno je iz higijenskih razloga. Povremeno ga je potrebno obrisati uljem za kuhanje (papirnatim ručnikom ili krpom) kako bi se spriječilo hrđanje i nastanak plijesni. Posuđe se može spremati u mrežaste otvorene vreće ili žičane košare.

Dječje knjige koje će vas uvesti u igru u Blatnoj kuhinji

Blato

- **Mudlarks in Out and About** by Shirley Hughes (Walker Books, 2005) ISBN 1-84428-473-5
- **Mud Pie Annie** by Sue Buchanan and Dana Shafer (Zonder Kids, 2001)
ISBN 10-0-310-70816-8
- **Mud** by Mary Lyn Ray & Lauren Stringer (Voyager Books, 1996) ISBN 978-0-15-202461-1
- **Mud Puddle** by Robert Munsch & Sami Suomalainen (Annick, 2008) ISBN 1-55037-468-0
- **Princess Pigsty** by Cornelia Funke & Kerten Meyer (Chicken House, 2007)
ISBN 978-1-905294-32-9
- **Joe's Café** by Rose Impey & Sue Porter (Orchard Books, 1993) ISBN 1-85213-563-8
- **The Mud Family** by Betsy James & Paul Morin (Oxford University Press, 1994)
ISBN 0-19-512479-0

Napitci i čarolije

- **The Slimy Book** by Babette Cole (Red Fox, 2003) ISBN 978-0-099-43426-9
- **Spells** by Emily Gravett (Macmillan Children's Books, 2008) ISBN 978-0-230-01492-3
- **Professor Puffendorf's Secret Potions** by Robin Tzannes & Korky Paul
(Oxford University Press, 1992) ISBN 978-0-19-272712-1
- **Memory Bottles** by Beth Shosan & Katie Pamment (Meadowside Children's Books, 2004)
ISBN 1-904511-62-7

Kuhanje s blatom

- **Goldilocks and the Three Bears** by Nicola Baxter & Liz Pichon (Ladybird Books)
ISBN 0-7214-9733-0
- **Pumpkin Soup** by Helen Cooper (Picture Corgi Books, 1999) ISBN 0-552-54510-4
- **Delicious** by Helen Cooper (Doubleday, 2006) ISBN 0-385-60498-X
- **Stone Soup** by Jess Stockham (Child's Play, 2006) ISBN 978-1-84643-021-3
- **The Essential Soup Cookbook** (The Australian Women's Weekly) ISBN 186396192-5
- **Mud Pies and Other Recipes** by Marjorie Winslow
(The New York Review of Books, 1998 – originally 1961) ISBN 978-1-59017-368-8
- The Australian Women's Weekly range of small, full colour illustrated recipe books:
Café Cakes; Cheesecakes, Pavlovas & Trifles; Jams & Jellies; Casseroles
- **Ice Cream Machine Book:** frozen delights ice creams, sorbets, sauces and desserts
by Rosemary Moon (Apple Press 2006) ISBN 978-1845430993
- **Fantastic Cocktails & Mixed Drinks**, Family Circle (Murdock Books) ISBN 0-86411-383-8
- **Pancakes, Pancakes** by Eric Carle (Aladdin Paperbacks, 1991) ISBN 978-0-689-82246-9
- **Mama Panya's Pancake:** a village tale from Kenya by Mary & Rich Chamberlin &
Julia Cairns (Barefoot Books, 2006) ISBN 1-905236-63-8
- **Pie in the Sky** by Lois Ehlert (Harcourt Inc, 2004) ISBN 0-15-216584-3

Neke od naslova moguće je naći na mrežnoj stranici Muddy Faces.

Druge knjige:

Playing and Learning Outdoors by Jan White, sadrži ideje za istraživačke aktivnosti na temu; pite, čarobni napitci i parfemi.

Daljnje informacije

Centar za blato. Prepoznavanje karakteristika djetinjstva kroz autentičnu igru blatom. <http://www.communityplaythings.com/resources/articles/2005/the-mud-center-recapturing-childhood>

Aktivnosti blatnim pitama koje roditelji koriste za poticanje dječjeg razvoja BBC News izvješće 10. Siječanj 2012. Cow and Gate provodi istraživanje na uzorku od 1000 roditelja o aktivnostima koje bi djeca trebala raditi prije navršene treće godine života. ('Potty List').

<http://www.bbc.co.uk/news/education-16485368>

Dječja igra, blog sadrži mnogo postova o *Blatnoj kuhinje* i njezine upotrebe u praksi s blogova širom svijeta, s ručno rađenim elementima. <http://progressiveearlychildhoodeducation.blogspot.com/>

Dječja igra, Pinterest portala koji sadrži puno sjajnih slika Blatnih kuhinja. <http://pinterest.com/mamabare42/early-childhood-outdoor-learning-environments/>

Tvornica sladoleda Paddy Beals, časopis Early Education, ljeta 2009. p 8-9. Razvoj fantastičnih igara izvan Wingate jaslica i dječjeg centra.

Zašto je prljavština dobra: 5 načina da bakterije postanu vaši prijatelji prema Mary Ruebush, dr. sc. imunologu i treneru liječnika. Objašnjava kako su imunološki sustav i alergije građene te važnost bakterija u izgradnji imunološkog sustava.

http://www.cbsnews.com/2100-500165_162-4766105.html

Depresija? Idi se igrati u blatu. Članak 11. travnja 2007., istraživanje koje je identificiralo bakterije u tlu koja potiče tijelo sisavca na stvaranje serotonina, koji utječe na mozak i podiže raspoloženje - što nas čini sretnim.

www.livescience.com/health

Prljavština na prljavštinu: Beneficije za djecu od igre na otvorenom

Nacionalna savez života u divljini Mnogo puta dječje ruke su prljave, ali divljina donosi nove činjenice i značaj prljavštine, stoga pustite svoje dijete u najbližu blatnu lokvu. <http://www.nwf.org/Get-Outside/Be-Out-There/Why-Be-Out-There/Benefits/The-Dirt-on-Dirt.aspx>

Jan White

Autor - Making a mud kitchen (Izrada blatnih kuhinja)

Jan White blog stranica

<http://janwhitenaturalplay.wordpress.com>

Domet Muddy Faces - Blatnih kuhinja

Izradila Jan White u suradnji s organizacijom Muddy Faces

Cilj je Blatne kuhinje produbiti razumijevanje, važnost i vrijednost blatne igre te raspon iskustava koje ona nudi kao kontinuirano pružanje podrške praktičara u boljem razumijevanju koncepta.

Svaki je set zbirka lijepih predmeta koje podupiru dječje prirodne želje za istraživanjem i otkrivanjem, zamišljanjem i stvaranjem, povezivanjem i interakcijom. Svaka je zbirka pažljivo odabrana i temeljena na našim promišljanjima o tome što djeca žele. Velika pažnja i pozornost daju se dječjoj igri i procesu učenja koje se podržava tijekom ranih godina.

Obuhvaća niz zbirki kao što su:

Jednogodišnjaci i dvogodišnjaci

Zbirka je namijenjena mlađoj djeci, a osmišljena je kako bi aktivirala temeljne strasti skupljanja, punjenja, lijevanja, pražnjenja, miješanja i transformiranja – cilj je doživjeti zanos i užitek stvaranja kroz vlastitu fizičku aktivnost.

Miješanje i pečenje

Prijenos i punjenje, miješanje i protresanje, pretvaranje i stvaranje, lijevanje, ispuštanje, istraživanje kosine, valjanje, udaranje i zaglađivanje, ukrašavanje i dekoriranje. Beskrajni broj aktivnosti koje omogućuju istraživanje i potiču djecu na zajednički ili samostalni rad te fizičke aktivnosti u kojima koriste sve dijelove tijela stvarajući blatne kreacije.

Čarolije i otrovi - izvrsna kvaliteta proizvoda i usluge

Hokus pokus, čaram baram - koje prekrasne čarolije i proizvode može proizvesti mali čarobnjak ili vještica?

Ova zbirka otvorenih izvora osvaja dječje maštarije, potiče različite sadržaje i aktivnosti u dječjoj igri, uključujući velike i dramatične aktivnosti. Jedan takva tematska zbirka je: „Juhe i Variva“, „Sladoled i Pustinja“, „Parfemi i Losioni“ i još mnogo toga.

MUDDYFACES

Muddy Faces shop

Naši resursi razvijeni su od strane praktičara kao podrška grupama za boravak na otvorenom, povezujući se s prirodom i njezinim elementima, raste kao grupa i cvjeta kao pojedinac sve kroz igru dijete.

Šumska oprema

testirana i provjerena od strane praktičara iz šumskih škola
alati - skloništa - vanjski kuhanje - zdravlje i sigurnost

Izazovi igre na otvorenom

izazovi igre u prirodi s otvorenim resursima
prirodni materijali - jazbine- blatne kuhinje - igranje vode
rastresiti dijelovi - prijevoz – sakupljanje

Odjeća za boravak na otvorenom

nema lošeg vrijeme kad imate odgovarajuću odjeću
fleksibilna - udobna - vodootporna

Publikacije koje nadahnjuju

knjiga, vodič i resursi koji pružaju podršku za boravak na otvorenom
ideje - reference - aktivnosti - inspirativne - nastavni plan i program

"Ako vas izvuče van, dobili smo vas u "If it gets you out we will get it in "

Narudžbe pute:

Online: www.muddyfaces.co.uk

Putem e-pošte: info@muddyfaces.co.uk

Faksom: 01142811455

Telefonom: 01142219617

Pošte: Farm View Works, 4a Sheffield Road, Hackenthorpe,
Sheffield S12 4LT, England